

1.09 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
1.09 Published Professional Conference Contribution

Ciril Gale*

DOKUMENTALISTI DELNO DELAJO DOMA

Izvleček:

V bližnji prihodnosti bo prišlo do večje in racionalnejše uporabe računalnikov v delovnem procesu. Ena od področij, na katerem je mogoče racionalneje in boljše uporabljati osebne računalnike že zdaj, je vsekakor arhiviranje raznovrstnega gradiva. Prvi testni poizkusi dela na domu televizijskega dokumentalista so pokazali, da bi lahko dokumentalisti opravili večino svojega dela na svojih domovih. Delodajalec bi s tem zmanjšal stroške delovnega procesa (potni stroški, ogrevanje na delovnem mestu itd). Slednje bi bilo dobrodošlo še posebej sedaj, ko se kar naprej govori o finančni in gospodarski krizi nasploh.

Ključne besede:

dokumentalist, arhivar, dokumentacija, videokaseta, srajčka, kodiranje, šifriranje, delo na domu

Abstract:

Documentalists Partly Work from Home

In the near future there will be greater and more rational use of computers in the work process. One of the areas where it is possible and more rational to use personal computers now, is definitely archiving various archives. The first test attempts of working from home have shown that documentalists could carry out most of their work from their homes. The employer would thus reduce the cost of the work process (travel costs, heating, workplace, etc.). The latter should apply especially today - in time of a general financial and economic crisis.

Key words:

documentalists, records, videotapes, sleeve, coding, work from home

UVOD

V človeški naravi je, da stremi k nečemu novemu in boljšemu. Javni zavod Radiotelevizija Slovenija se že desetletja spopada s številnimi problemi. Nekatere rešuje sproti, bolj ali manj uspešno, druge ne. Med dolgoletnimi in nerešenimi težavami je tudi pomanjkanje delovnega prostora. V mnogih enotah imajo prenapolnjene prostore, v katerih delovno okolje ne ustreza več delovnemu procesu, zato zavod načrtuje gradnjo dodatnih objektov. Vendar denarja za realizacijo tega ni nikoli dovolj. Zdaj, ko je prisotna vsesplošna finančna kriza, je čas še bolj neprimeren. Vodstveni kadri precej časa namenjajo razmišljanju o tem, kako in kje bi kaj privarčevali. Moj prispevek k letošnjemu posvetovanju arhivistov v Radencih je razmišljanje o notranjih rezervah na nacionalni televiziji in predlog za iskanje le-teh.

---

* Mag. Ciril Gale, TV Slovenija, Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo, Kolodvorska 2, 1000 Ljubljana, Slovenija.

Ker pa sem zaposlen v televizijski dokumentaciji, se bom v svojem razmišljanju omejil na delo televizijskih dokumentalistov.¹

ŠTUDIJA PRIMERA

V očeh marsikaterega novinarja, urednika, organizatorja, režiserja in drugih, ki uporabljajo arhivsko gradivo in so naročniki storitev Televizijske dokumentacije (odslej Dokumentacija; uradno ime: Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo), je Dokumentacija zgolj skladišče kaset, dokumentalisti in arhivarji pa le skladiščniki, ki sem ter tja prenašajo kasete glede na potrebe naročnikov. Toda to še zdaleč ni res. Delo je zahtevno in odgovorno, čeprav izgleda zelo enostavno. Res je sicer, da poteka več ali manj po ustaljenih tirih že desetletja, vendar pa Dokumentacija ni skladišče arhivskega gradiva, dokumentalisti ter arhivarji pa niso skladiščniki. Za lažje razumevanje procesa shranjevanja televizijskega gradiva vzemimo zelo priljubljeno tedensko oddajo "Tednik", ki je na sporedu premierno vsak ponedeljek zvečer, nato pa mu sledita še dve ponovitvi.

Glede na to, da je oddaja dolga okoli petinštirideset minut, se na eno devetdesetminutno kaseto posnameta dve oddaji. Slednje ima več posledic za nastanek arhivskega gradiva. V najboljšem primeru prejmejo dokumentalisti kaseto s posnetima oddajama šele štirinajst dni po premiernem predvajanju. To pomeni časovni zamik pri razpolaganju z gradivom posnetih oddaj za nastajanje novih oddaj Televizije Slovenija, saj oddaje ne morejo popisati, če je kasete s posneto oddajo še drugod.

Za razliko od dnevnoinformativnih oddaj (odslej DIO), pri katerih je zelo veliko različnih prispevkov, je arhiviranje Tednika relativno lažje. Gre namreč za to, da je v vsaki oddaji povprečno največ šest do sedem prispevkov, ki zahtevajo zato tudi manj dela na vseh nivojih. Pa naj gre pri tem za popisovanje kadrov, vnašanje šifer ali česa drugega. Za razliko od DIO tokrat pri tem ne sodelujejo arhivarji, temveč ostane vse delo popisovanja in shranjevanja posamezne oddaje dokumentalistom.

Ves proces popisovanja se začne s programom NOVI iNEWS.

V tem programu odpremo v padajočem meniju SCRIPTS mapo ARHIV, podmapo 2009, podmapo 06, mapo TEDNIK in nato izberemo ustrezni Tednik, v našem primeru Tednik št. 1240, nato posamezna besedila, ki služijo avtorjem oddaj pri nastajanju oddaje, skopiramo v program WORD.

---

¹ *Literatura, ki vsebuje razlago različnih pojmov, vsebuje tudi dogovorjene stične in vsesplošno priznane točke posameznih pojmov, kar pa v praksi še zdaleč ni tako. Zato tudi v javnem zavodu Radiotelevizija Slovenija prilagajajo vsebine posameznim pojmom glede na delovno prakso in potrebe delovnega mesta. Deloma smo razlikovanje med dvema temeljnima pojmom ARHIVAR in DOKUMENTALIST že prikazali v besedilu, kar pa ne pomeni, da ne bo prišlo do sprememb že v bližnji prihodnosti. V osnovi se je treba zavedati, da v Oddelku za arhiviranje in dokumentiranje javnega zavoda s pojmom ARHIVAR poimenujejo tistega delavca, ki opravlja manj intelektualno zahtevno delo in ima več neposrednega fizičnega stika z arhivskim gradivom. Za DOKUMENTALISTA pa velja ravno obratno. Zelo pogosto se v praksi uporablja pojem DOKUMENTACIJA kot sinonim za Oddelek za arhiviranje in dokumentiranje predvsem zaradi lažjega komuniciranja. Razvoj prinaša novosti v delovni proces, z njim pa se spreminjajo tudi pojmi, ki dobivajo nove ali dodatne vsebine.*

Gradivo, ki ga dokumentalist prenese iz programa NOVI iNEWS, izgleda tako:

T- JANKO ŠOPAR /

K- TOTAL

Pozdravljeni, spoštovane gledalke, cenjeni gledalci.

K - BLIZU

Slovenski delavec je res potrpežljiv. Dopustovanju se je že zdavnaj odpovedal. Zadovoljen je že, če ima denar za plačilo položnic. In ko štiri mesece v LTH-ju ne dobi plače, je stečaj zanj odrešitev. Socialna podpora, ki jo bo odslej dobival na zavodu, mu bo dala vsaj drobceno možnost, da bo nekako vendarle preživel.

IZJAVA/Koren - LTH/ TC.

T- AGONIJA DELAVCEV LTH /

LOČILO

IZJAVA: /Kir/ - TC... 12,52 če imate denar le za položnice ... o morju in počitnicah na morju TC 12,59

T- DOPUST NA MORJU - POBOŽNE ŽELJE /

LOČILO

IZJAVA: /Brajovič/ TC 01:08:51-01:09:11 Kakat me ne dajo, ker me nima kdo, svečke moram kupovat sama, da grem na postelji na stran. Kdo kupuje? Sama kupujem, mož mi da.

T- VARČEVANJE V DOMOVIH: PONIŽANI STAROSTNIKI /

LOČILO

K - BLIZU

To je bilo nekaj poudarkov iz današnjih zgodb, ki pričajo o času in razmerah, v kakršnih živi vse več Slovencev. Med njimi so tudi delavci propadajočih podjetij. Minuli teden se je končno začel stečajni postopek za škofjeloški LTH.

B-1 - ČISTO

320-im delavcem, ki so že četrti mesec brez plače, je stečaj prinesel olajšanje in konec agonije. Na nevzdržno stanje so opozorili s protestom pred vladno palačo in zahtevali spremembo delovnopравne zakonodaje, ki bi zagotovila večjo zaščito delavcev, ... in protestirali so v Šempetru pri Novi Gorici, kjer domuje Miloš Kodre - zdaj že nekdanji direktor in največji lastnik LTH-ja.

K - ŠIROKO + B-2

S stečajem se je delavcem končno odprla pot na zavod za zaposlovanje, ki pomeni preživetje. Dobili bodo nadomestilo, ki bo, pa naj je še tako nizko, vseeno boljše kot nič, kar je bila zadnje mesece praksa LTH-jevih delodajalcev.

T- AGONIJA DELAVCEV LTH /

// slika 30 sek. //

T- MINA CRNALIČ / na TC 14.01

T- IVO JURIC / na TC 14.08

T- MOJCA ŠAJNA / na TC 14.21

T- BRANKO ŠAJNA / na TC 15.16

T- MOJCA ŠAJNA / na TC 16.32

T- JURE ŠAJNA / na TC 16.51

T- BRANKO ŠAJNA / na TC 17.19

T- JURE ŠAJNA / na TC 17.46

T- IVO JURIC / na TC 19.27

T- ANA JURIC / na TC 19.41

T- MINA CRNALIČ / na TC 21.03

T- Novinarica mag. JANJA KOREN / na TC 21.54

X- režija Vojko Boštjančič /

X- snemalec Tine Golob /

X- montažerka Alba Korošec /

T- ANA JURIC / na TC 22.23

KONČA: Eno normalno familio, ki ima, ne vem, za položnice. Pa je to to. Samo to. / na TC 22.56

K - ŠIROKO + B-1

Ja, samo to in nič več. Na dopust si LTH-jevi delavci, seveda, tako kot mnogi drugi še pomisliti ne upajo.

C. Gale: Dokumentalisti delno delajo doma

K - BLIZU

Pa se še spomnite časov, ko smo množično letovali ob morju, če ne drugače, pa vsaj v kakšnem sindikalnem počitniškem domu, saj so tovarne, ki so kaj dale nase, poskrbele tudi za dopustovanje svojih delavcev?

K - ŠIROKO + B-2

Bilo je nekoč ... ampak danes nič ni več tako, kot je bilo. Kako in kje bodo počivali delavci, ki še imajo delo in si s svojo plačo lahko privoščijo le dva polpenziona v hotelu s tremi zvezdicami, pa je najbrž jasno. Doma bodo.

B - ČISTO

Pa čeprav strokovnjaki medicine dela opozarjajo, da dopust nikakor ni luksuz, ampak fiziološka potreba, ki človeka ščiti pred preutrujenostjo in izgorevanjem.

T- DOPUST NA MORJU - POBOŽNE ŽELJE /
// slika 20 sek. //

T- RAVENSKI ŽELEZAR / na TC 11.12
X- junij 1969 /
T- Novinar KIR CLAR / na TC 11.32
X- snemalec Janko Badovinac /
X- montažerka Alba Korošec /
T- KARLA ODER / na TC 12.01
X- Muzej železarne Ravne /
T- DUŠAN GOLNAR / na TC 12.09
X- Metal Ravne /
T- KARLA ODER / na TC 12.19
X- Muzej železarne Ravne /
T- DUŠAN SEMOLIČ / na TC 12.40
X- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije /
T- DELAVEC TAMA / na TC 13.11-14
X- junij 1969 /
T- DELAVKA MURE / na TC 13.17
X- junij 1969 /
T- DELAVKA MURE / na TC 13.34
T- DELAVKA MURE / na TC 13.41
T- IVO IVANAC / na TC 14.33
X- Helios /
T- BOGDAN LEDINEK / na TC 15.17
X- Steklarna Hrastnik /
T- ANKA PEPELNJAK / na TC 15.31
X- Steklarna Hrastnik /
T- DUŠAN SEMOLIČ / na TC 16.38
X- Zveza svobodnih sindikatov slovenije /
T- IVO IVANAC / na TC 16.59
X- Helios /

KONČA: ... o dopustu niti ne razmišljajo več, veliko bolj jih skrbi, ali bodo jeseni sploh še imeli zaposlitev. / na TC 17.29

K - ŠIROKO

S slovensko plačo na dopust je torej utopija, s povprečno pokojnino pa prav tako.

K - BLIZU

Le redki upokojenci danes zmorejo plačati oskrbo v domu samo s pokojnino. In potem ko za oskrbnino dajo vse, kar imajo, pa še kaj morajo dodati svojci ali občina, oskrbovancem v domovih za to še vedno ne morejo nuditi kakovostne zdravstvene nege.

K - ŠIROKO + B-1

O tem, da zdravstvena blagajna varčuje po novem tudi pri starostnikih, smo se prepričali na lastne oči. Kamera je zabeležila prizore ponižanja in nedostojanstvenega preživljanja jeseni življenja: če želite eno plenico na dan in eno kopanje na mesec - dobrodošli v slovenskih domovih za starejše!

T- VARČEVANJE V DOMOVIH: PONIŽANI STAROSTNIKI /
T- ANICA FRANCA / na TC 14.28
X- oskrbovanka Obalnega doma upokojencev Koper /
T- GABRIJELA VALENČIČ / na TC 15.10
X- namestnica direktorja Obalnega doma upokojencev Koper /
T- VASJA MEDVEŠČEK / na TC 15.53
X- direktor Doma upokojencev Nova gorica /

T- VASJA MEDVEŠČEK / na TC 16.41
X- direktor Doma upokojencev Nova gorica /
T- DUŠAN VODOPIVEC / na TC 17.02
X- direktor Obalnega doma upokojencev Koper /
T- BORIS KOPRIVNIKAR / na TC 17.51
X- pred. upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slov. /
T- BENJAMIN ŠTAGER, dr. med. / na TC 18.31
X- pooblaščen zdravnik v Obalnem domu upokojencev Koper /
T- IVAN ANTON ZORMAN / na TC 19.26
X- vodja nadzora pri Zavodu za zdravstveno zavarov. Slovenije /
T- BORIS KOPRIVNIKAR / na TC 20.02
X- pred. upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slov. /
T- GABRIJELA VALENČIČ / na TC 20.08
X- namestnica direktorja Obalnega doma upokojencev Koper /
T- IVAN ANTON ZORMAN / na TC 20.44
X- vodja nadzora pri Zavodu za zdravstveno zavarov. Slovenije /
T- DAVOR DOMINKUŠ / na TC 21.33
X- dir. za socialne zadeve na Min. za delo, družino in socialne zadeve /
T- Novinarica SLAVKA BRAJOVIČ HAJDENKUMER / na TC 21.50
X- snemalec Nejc Pengov /
X- montažerka Mateja Pevec /
T- DAVOR DOMINKUŠ / na TC 21.59
X- dir. za socialne zadeve na Min. za delo, družino in socialne zadeve /
T- ANICA FRANCA / na TC 22.23
X- oskrbovanka Obalnega doma upokojencev Koper /

KONČA "Le kaj je mogoče gospe Anici še vzeti?" / na TC 22.48
... le kaj je moč anici še vzeti ...

K - BLIZU

... ja ... le česa se bodo, da bi varčevali, še spomnili pristojni. Predlagamo, naj vsaj en dan preživijo kot oskrbovanci in vse to, kar preživljajo starostniki, občutijo na lastni koži. Potem bomo pa videli!

K - ŠIROKO

V nadaljevanju oddaje pa še dve pretresljivi zgodbi. Govorita o boju za življenje in preživetje.

B-2 - ČISTO

IZJAVA: /Stanovnik/ TC ...
T- KORUPCIJA V SOCIALNI INŠPEKCIJI? /

LOČILO

IZJAVA: /Štivan/TC 12,00 ... spominjam se iz obdobja bolezni ... dokler sam lahko plačujem položnice TC 12,12
T- DVAKRAT PREMAGALA RAKA /

K - BLIZU

Pred časom smo objavili kruto zgodbo Natalije Markač in njenih dveh hčera. Enoletno in petletno deklico je Center za socialno delo Ravne na Koroškem dal v rejništvo, materi pa še do danes niso povedali, zakaj.

K - ŠIROKO + B-1

Kosova protikorupcijska komisija zdaj ugotavlja, da v tem primeru obstajajo razlogi za sum kaznivega dejanja in za sum korupcije socialnega inšpektorja, ki je preverjal delovanje centra. Skupaj so krojili vse nadaljnje postopke na ministrstvu in tožilstvu. Bomo po dolgih mukotrpnih letih materine borbe v Sloveniji končno prvič doživeli, da se socialne delavke, inšpektorji in ostali vpleteni za storjene nezakolitosti ne bodo več mogli izogniti osebnim odgovornosti?

T- KORUPCIJA V SOCIALNI INŠPEKCIJI? /
// slika 20 sek. //

T- TONE DOLČIČ / na TC 33.36
X- namestnik Varuha človekovih pravic /
T- DRAGO KOS / na TC 33.54
X- Komisija za preprečevanje korupcije /
T- NATALIJA MARKAČ / na TC 34.12
T- MATIC MUNC / na TC 34.31
X- strokovni delavec CSD /
T- NATALIJA MARKAČ / na TC 34.40-43

C. Gale: Dokumentalisti delno delajo doma

T- MATIC MUNC / na TC 34.44
X- strokovni delavec CSD /
T- Novinarica MAŠA STANOVNIK / na TC 35.16
X- snemalca Nejc Pengov in Urška Košir /
X- režiserka Mateja Podržaj /
X- montažerka Snežana Tadić /
T- PETER STEFANOSKI, 6. 11. 2008 / na TC 36.21-26
X- socialni inšpektor /
T- DRAGO KOS / na TC 38.07
X- Komisija za preprečevanje korupcije /
T- TONE DOLČIČ / na TC 41.18
X- namestnik Varuha človekovih pravic /

KONČA: Moj primer ni osamljen, to, kar se dogaja v socialnem varstvu, gre za sistemsko težavo, ki se je tudi stroka sama zaveda, vendar so do sedaj uspešno to pometli pod preprogo, če povem po domače, in ravno zato je to toliko bolj pomembno, da se ta moj primer pripelje do nekega jasnega epiloga. / na TC 42.14

K - ŠIROKO

Ob tej zgodbi pristojne v državi sprašujem, kdaj bodo vzeli pod drobnogled socialno varstvo. Bo ministrstvo sprožilo postopke v zvezi z delom socialnega inšpektorja? Bo sistem zdržal pritisk tega primera? Vse to in še več bomo poskušali ugotoviti v prihodnje, ko bomo spet poročali o primeru Markač. Sledi pa nova življenjska zgodba, ki jo je zaznamovala bolezen.

K - BLIZU

Pravijo, da rak ne izbira in prizadene tudi veliko mladih. Tistih, ki si želijo družine in otrok.

K - ŠIROKO + B-2

Jana Hosta je zbolela pred 15-imi leti, 18 mesecev po zadnji kemoterapiji pa je zanosila in leta 97 rodila zdravega dečka. Z možem Lojzetom sta že imela 2 zdravi deklici, a vedno sta si želela več otrok, ker so zanj velika vrednota. 8 let po Šimnovem rojstvu so pri Jani spet odkrili raka. Čeprav je bilo včasih težko, se je z boleznijo ob veliki podpori družine pogumno spopadla.

T- DVAKRAT PREMAGALA RAKA /
// slika 30 sek. //

T- JANA HOSTA / na TC 3.06
T- LOJZE HOSTA / na TC 3.39
T- JANA HOSTA / na TC 5.24
T- LOJZE HOSTA / na TC 5.57
T- ŠIMEN HOSTA / na TC 6.59
T- CILKA HOSTA / na TC 7.29
T- BOGOMILA HOSTA / na TC 8.24
T- ŠIMEN HOSTA / na TC 10.37
T- Novinarica BREDA ŠTIVAN BONČA / na TC 11.43
X- snemalec Zvone Kuretič /
X- montažerka Mateja Pevec /

KONČA: Srečno Jana! / na TC 11.48

K - BLIZU

Mišljeno je iskreno. Res, če kdo, potem ljudje, ki se borijo z boleznijo, potrebujejo tudi srečo.

B-1 - ČISTO

Srečno se je kot kaže razpletla tudi zgodba mlade bolnice Lorne, ki smo jo objavili januarja. Dekle je prestalo terapije in zdaj se počuti mnogo bolje, polna optimizma in vere v življenje je te dni odpotovala v Španijo, novim dogodivščinam naproti.

K - BLIZU

To je v današnjem Tedniku vse.

K - ŠIROKO

Za prihodnji četrtek pripravljamo nove zgodbe, med drugim bomo šli po sledi pripomb pacientov in njihovih sorodnikov zaradi neustreznega zdravljenja na ljubljanski psihiatrični kliniki in o predlogu za ostrejšje kaznovanje mladoletnih prestopnikov.

K - BLIZU

Za danes pa hvala za pozornost in na svidenje.

Končni "izdelek" dokumentalista, ki ga vnese v EVO, pa zgleda takole:

Nosilec: VKA 3898/1 BC105198 1. posnetek
Trajanje: 11.40
Vrsta tona: tonsko
Datum objave: 11.06.2009
Uredništvo: NPGO
Naslov: TEDNIK 1240/24
Šifre: N 14/1, N 17/3, N 14/7, N 6/3
Avtorji: JANJA KOREN
Režija: VOJKO BOŠTJANČIČ
Status: dovoljenje urednika
Vsebina: 00.02.30-00.14.00 AGONIJA DELAVCEV LTH

voditelj: JANKO ŠOPAR

Kadri:

Ljubljana, protestniki pred vladno palačo s transparenti, delavci v proizvodnji v steklarni, pokrajina, Šempeter pri Gorici, enodružinska hiša, bloki, znaka LTH, Škofja Loka

TEMA:

S stečajem se je delavcem končno odprla pot na zavod za zaposlovanje, ki pomeni preživetje. Dobili bodo nadomestilo, ki bo, pa naj je še tako nizko, vseeno boljše kot nič, kar je bila zadnje mesece praksa LTH-jevih delodajalcev.

IZJAVA: MINA CRNALIČ

IZJAVA: IVO JURIC

IZJAVA: MOJCA ŠAJNA

IZJAVA: BRANKO ŠAJNA

IZJAVA: MOJCA ŠAJNA

IZJAVA: JURE ŠAJNA

IZJAVA: IVO JURIC

IZJAVA: ANA JURIC

IZJAVA: MINA CRNALIČ

Novinarka mag. JANJA KOREN

režija Vojko Boštjančič

snemalec Tine Golob

montažerka Alba Korošec

Ciril

Nosilec: VKA 3898/2 BC105198 1. posnetek
Trajanje: 07.30
Vrsta tona: Tonsko
Datum objave: 11.06.2009
Uredništvo: NPGO
Naslov: TEDNIK 1240/24
Šifre: N 9, N 24/2, N 14/7
Avtorji: KIR CLAR
Režija: VOJKO BOŠTJANČIČ
Status: dovoljenje urednika
Vsebina: 00.14.00-00.21.30 DOPUST NA MORJU SO POBOŽNE ŽELJE

voditelj: JANKO ŠOPAR

Kadri:

Črno-beli posnetki o dopustovanju na morju med delavci in delavkami, dopustovanje na morju, panorama Pirana posnetki z današnjega Portoroža, novogradnje, kopalci na plaži, rudarji v rovu, znak Helios

TEMA:

Bilo je nekoč ... ampak danes nič ni več tako, kot je bilo. Kako in kje bodo počivali delavci, ki še imajo delo in si s svojo plačo lahko privoščijo le dva polpenziona v hotelu s tremi zvezdicami, pa je najbrž jasno. Doma bodo. Pa čeprav strokovnjaki medicine dela opozarjajo, da dopust nikakor ni luksuz, ampak fiziološka potreba, ki človeka ščiti pred preutrujenostjo in izgorevanjem.

RAVENSKI ŽELEZAR

IZJAVA: KARLA ODER

Muzej železarne Ravne

IZJAVA: DUŠAN GOLNAR

Metal Ravne

IZJAVA: DUŠAN SEMOLIČ

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

IZJAVA: DELAVEC TAMA

IZJAVA: DELAVKA MURE

IZJAVA: IVO IVANAC

Helios

IZJAVA: BOGDAN LEDINEK

Steklarna Hrastnik

C. Gale: Dokumentalisti delno delajo doma

IZJAVA: ANKA PEPELNJAK
Steklarna Hrastnik
IZJAVA: IVO IVANAC
Helios

CIRIL

Nosilec: VKA 3898/3 BC105198 1. posnetek
Trajanje: 09.50
Vrsta tona: tonsko
Datum objave: 11.06.2009
Uredništvo: NPGO
Naslov: TEDNIK 1240/24
Šifre: N 9/3/3, N 10
Avtorji: SLAVKA BRAJOVIČ
Režija: VOJKO BOŠTJANČIČ
Status: dovoljenje urednika
Vsebina: 00.21.30-00.31.10 varčevanje v domovih za ostarele in poniževanje onemoglih
voditelj: JANKO ŠOPAR
Kadri:
notranjost doma za ostarele, nemočni na vozičkih, pomoč pri posteljah, izjave, igranje ČLOVEK NE JEZI SE, dnevna soba, izjave
TEMA:
Le redki upokojenci danes zmorejo plačati oskrbo v domu samo s pokojnino. In potem ko za oskrbnino dajo vse, kar imajo, pa še kaj morajo dodati svojci ali občina, oskrbovancem v domovih za to še vedno ne morejo nuditi kakovostne zdravstvene nege. Kamera je zabeležila prizore ponižanja in nedostojanstvenega preživljanja jeseni življenja: če želite eno plenico na dan in eno kopanje na mesec - dobrodošli v slovenskih domovih za starejše!
IZJAVA: ANICA FRANCA
oskrbovanka Obalnega doma upokojencev Koper
IZJAVA: GABRIJELA VALENCIČ
namestnica direktorja Obalnega doma upokojencev Koper
IZJAVA: VASJA MEDVEŠČEK
direktor Doma upokojencev Nova gorica
IZJAVA: DUŠAN VODOPIVEC
direktor Obalnega doma upokojencev Koper
IZJAVA: BORIS KOPRIVNIKAR
pred. upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slov.
IZJAVA: BENJAMIN ŠTAGER, dr. med.
pooblaščen zdravnik v Obalnem domu upokojencev Koper
IZJAVA: IVAN ANTON ZORMAN
vodja nadzora pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije
IZJAVA: DAVOR DOMINKUŠ
dir. za socialne zadeve na Min. za delo, družino in socialne zadeve
Novinarka SLAVKA BRAJOVIČ HAJDENKUMER
snemalec Nejc Pengov
montažerka Mateja Pevec

CIRIL

Nosilec: VKA 3898/4 BC105198 1. posnetek
Trajanje: 10.00
Vrsta tona: tonsko
Datum objave: 11.06.2009
Uredništvo: NPGO
Naslov: TEDNIK 1240/24
Šifre: N 6/3, N 9/3
Avtorji: MAŠA STANOVNIK
Režija: VOJKO BOŠTJANČIČ
Status: dovoljenje urednika
Vsebina: 00.31.50-00.41.50 KORUPCIJA MED SOCIALNIMI PODROČJI
voditelj: JANKO ŠOPAR
Kadri:
Glavna sogovornica se sprehaja po parku Tivoli v Ljubljani, pogovor z novinarko na klopi v parki pri bajerju, igrala za otroke
TEMA:
Kosova protikorupcijska komisija zdaj ugotavlja, da v tem primeru obstajajo razlogi za sum kaznivega dejanja in za sum korupcije socialnega inšpektorja, ki je preverjal delovanje centra. Skupaj so krojili vse nadaljnje postopke na ministrstvu in tožilstvu.
IZJAVA: TONE DOLČIČ
namestnik Varuha človekovih pravic
IZJAVA: DRAGO KOS

Komisija za preprečevanje korupcije
IZJAVA: NATALIJA MARKAČ
IZJAVA: MATIC MUNC
strokovni delavec CSD
Novinarka MAŠA STANOVNIK
snemalca Nejc Pengov in Urška Košir
režiserka Mateja Podržaj
montažerka Snežana Tadić
IZJAVA: PETER STEFANOSKI
socialni inšpektor

Ciril

Nosilec: VKA 3898/5 BC105198 1. posnetek
Trajanje: 10.40
Vrsta tona: tonsko
Datum objave: 11.06.2009
Uredništvo: NPGO
Naslov: TEDNIK 1240/24
Šifre: N 10
Avtorji: BREDA ŠTIVAN
Režija: VOJKO BOŠTJANČIČ
Status: dovoljenje urednika
Vsebina: 00.41.50-00.52.30 DVAKRAT PREMAGALA RAKA
voditelj: JANKO ŠOPAR
Kadri:
izjave bolnice danes in pred leti, črno-beli posnetki z novorojeno hčerjo, družinske scene, igranje na inštrumente, otroci pri kosilu, pomoč, dnevna soba, pogovori, košnja trave, pomoč hčere pri dojenčku
TEMA:
Pravijo, da rak ne izbira in prizadene tudi veliko mladih. Tistih, ki si želijo družine in otrok. Zdravega dečka. Z možem Lojzetom sta že imela zdravi deklici, a vedno sta si želela več otrok, ker so zanj velika vrednota. Po Šimnovem rojstvu so pri Jani spet odkrili raka. Čeprav je bilo včasih težko, se je z boleznijo ob veliki podpori družine pogumno spopadla.
IZJAVA: JANA HOSTA
IZJAVA: LOJZE HOSTA
IZJAVA: ŠIMEN HOSTA
IZJAVA: CILKA HOSTA
IZJAVA: BOGOMILA HOSTA
Novinarka BREDA ŠTIVAN BONČA
snemalec Zvone Kuretič
montažerka Mateja Pevec

Ciril

Dokumentalisti se pod popisano gradivo običajno podpisujejo s svojim imenom, zato da morebitni naročniki lahko postavljajo dodatna vprašanja o gradivu, če uporabniku nekatere stvari niso povsem jasne ali razumljive. Nekoliko bolj zapleteno in dolgotrajno je shranjevanje gradiva dnevnoinformativnih oddaj ("Poročila", "Slovenska kronika", "Dnevnik", "Odmevi"), vendar pa je precej podobno, zato se tega ne bomo posebej lotili.

Eden od problemov, ki nastaja pri arhiviranju dnevnoinformativnih oddaj, je tudi ta, da so kasete oziroma oddaje najbolj pogosto izposojene predvsem zaradi aktualnosti, in to pomeni, da jih ni mogoče arhivirati sproti, saj kopij pri nas ne snemamo. Ko so vse oddaje kasete popisane in časovno kodirane, arhivarji dostavijo kaseto v skladišče na točno določen kraj, kjer se po dogovoru shranjujejo kasete. Besedilo, ki ga prejmemo kot pomoč pri popisovanju oddaj, se hrani še kot pisno (papirno) gradivo - tako imenovane SRAJČKE ODDAJ - na povsem drugem kraju arhiva, vneseni podatki pa se vnesejo v program EVA ZA VNOS in kasneje v "glavno" EVO.

Že površen pogled pove, da je samo novega arhivskega gradiva več, kot pa ga lahko sproti obdela ekipa arhivistov in dokumentalistov, ki je zaposlena na tem področju. Z drugimi besedami, vse več je oddaj nacionalne televizije, ki ostajajo - po mnenju pisca teh vrstic - zaradi objektivnih okoliščin premalo natančno popisane za

kasnejšo uporabo. Res je sicer, da imajo dokumentalisti in arhivarji na razpolago hitrejše in zmogljivejše računalnike kot pred leti, vendar pa uporabljajo enake ali celo iste programe kot pred desetimi in več leti. V Dokumentaciji Televizije Slovenija je zdaj manj zaposlenih, kot jih je bilo pred leti, količina gradiva pa raste. Delavci sicer količinsko opravijo več dela, vendar pa to še ni dovolj. Zdaj se lahko postavi ključno vprašanje: Se bodo zaposleni v Dokumentaciji zadušili v količini gradiva, ali pa je na obzorju izhod iz te zagate? Odgovor se glasi: Rešitev je, vendar so časi, v katerem je prišlo do takšne situacije, pozitivnemu izidu nenaklonjeni. Ali to morda pomeni, da se je treba kar vdati v usodo in se sprijazniti z bridkim koncem? Nikakor!

K reševanju težav v arhiviranju gradiva na nacionalni televiziji je treba pristopiti z majhnimi koraki, oziroma izkoristiti tako imenovane notranje rezerve. Če pogledamo prakso gospodarskih subjektov v zadnjih desetih letih, kjer so govorili o notranjih rezervah, smo kaj kmalu ugotovili, da so bile metode precej preproste, ki pa niso dale rezultatov. Z drugimi besedami: začeli so odpuščati "presežne delavce", mnogo od teh podjetij pa je kasneje propadlo ali končalo v tujih rokah po grozljivo nizkih cenah. Tudi RTV Slovenija postopoma zmanjšuje število zaposlenih, vendar to ni rešitev za arhivsko problematiko. Nekaj racionalnih sprememb lahko uvedemo pri delu samih arhivarjev in dokumentalistov ter uvedemo intenzivnejše sodelovanje med Dokumentacijo TV Slovenija in vsemi uredništvji vseh programov. Ena od poti za hitrejše arhiviranje gradiva je v personalizaciji iskanja vsebin oz. uporabniku prilagojeno iskanje vsebin.

Personalizacija je postopek, s katerim iz množice dostopnih vsebin izberemo tiste, ki so za uporabnika najbolj primerne. To naredimo na podlagi poznavanja uporabnikovih interesov. Vsebine so zapisane v uporabniškem modelu ustreznega računalniškega programa, ki je vgrajen v televizijski sprejemnik. Ob tem je treba dodati dejstvo, da postajajo digitalni televizorji in spremljajoče naprave v nekem pogledu podobni računalnikom in bodo v prihodnje vsi imeli možnost izvajanja programov za personalizacijo iskanja medijskih vsebin. Glavna naloga tovrstnih sistemov je predvsem razbremenitev uporabnika, ki se v množici informacij ne znajde več, dokumentalistom pa so pri iskanju naročenih gradiv v veliko pomoč. V času, ki je dokumentalistu na voljo, ne more lastnoročno pregledati vseh informacij, saj nacionalna televizija sodeluje pri ustvarjanju evropskega arhivskega centra, ki bo vseboval ogromno arhivskega materiala vseh nacionalnih televizij, katerih države so članice Evropske unije.

Avtomatizirani sistemi neprimerno hitreje pregledajo sezname opisov dostopnih vsebin in uporabniku ponudijo tiste vsebine, ki jih išče. Ta druga varianta je bolj dolgoročna in malo težje izvedljiva, prve korake pa je moč narediti v sami Dokumentaciji, in to takoj. Zato torej lahko govorimo o notranjih rezervah Dokumentacije TV Slovenija, ki so v tem trenutku sila majhne, a vendar niso zanemarljive. Začnemo lahko kar pri delu osmih dokumentalistov. Njihovo delo je izjemno pomembno za kasnejšo uporabnost arhiviranega gradiva. Kakovost njihovega opravljenega dela je v premem sorazmerju s kasnejšo uporabnostjo. Če pomislimo, da je potrebno za opravljanje tovrstnega dela imeti vsaj visokošolsko izobrazbo ter strokovni izpit, je zahtevnost dela na dlani. Ali ni morda to ravno ovira za korak v iskanju rezerv v delu dokumentalistov? Ne, nasprotno!

Dokumentalisti opravljajo svoje delo popolnoma samostojno, deležni so velikega zaupanja delodajalcev v kakovost opravljenega dela, saj je temeljito preverjanje le-tega kasneje skoraj nemogoče. Ali pri tem mislimo, da bi lahko dokumentalistom v iskanju notranjih rezerv najprej znižali plače? Ne, lahko pa bi vsaj

deloma zmanjšali stroške njihovega dela. In sicer tako, da bi vsaj nekaj svojega dela opravili pri sebi doma. Na svojih domovih bi lahko delali tri tedne vsak mesec, teden dni pa bi morali še naprej preživeti v televizijski dokumentaciji. Treba je namreč omeniti, da - poleg prikazanega popisovanja oddaj - dokumentalisti opravljajo še dvoje vrst opravil, ki pa jih ne morejo postoriti na svojih domovih. Prvo opravilo je tako imenovano delo na NAROČILIH, drugo so pa POPOLDANSKA DEŽURSTVA.

Delo tako na prvem kot na drugem opravilu je enako, le da gre pri prvem za delo v dopoldanskem času pet dni na teden, pri drugem pa sedem dni zapored v popoldanskem času. Prvo se opravlja od sedme ure zjutraj do druge ure popoldne, drugo pa od druge popoldne do desete ure zvečer. Dokumentalisti naročnikom poiščejo v računalniku na temelju internih naročilnic zahtevano gradivo, za fizično dostavo kaset pa poskrbijo arhivarji. Za ta korak - tri tedne dela dokumentalistov na domu - pa so že ustvarjeni vsi pogoji, saj ima praktično že vsaka slovenska družina doma svoj računalnik in tudi povezavo z internetom. Zato je toliko bolj nerazumljivo, da znotraj delovnega procesa, ki je že desetletja skoraj povsem enak, ne prihaja vsaj do minimalnih sprememb, ki bi omočile dvig kakovosti storitev v vseh pogledih ter vsaj malo zmanjšale stroške dela.

Vsi dokumentalisti imajo doma na razpolago močne osebne računalnike, v katerih bi lahko shranili dokumente, s pomočjo katerih bi lahko opravljali svoje delo doma. Ko pravimo, da so pogoji za realizacijo tega predloga že tu, mislimo pri tem na vse. Določene so norme, na temelju katerih se ugotavlja, ali dokumentalist opravlja svoje delo po pričakovanjih delodajalca. Vsi zaposleni v dokumentaciji že več let vsak mesec pripravijo delovno poročilo z natančno opisanim delom, ki so ga opravili v preteklem mesecu, in ga oddajo vodji. Tudi delo na domu ne bi tega prav nič spremenilo. Javni zavod bi imel od tega več koristi. Odpadlo bi tri četrtine stroškov za prihod na delo, tri četrtine prispevkov za obrok (malico), manj potreb bi bilo po poslovnih in skupnih prostorih, manj opreme za posameznega delavca in še bi lahko naštevali. Kontrola kvalitete in kvantiteta dela je zagotovljena, morebitne kršitve delovnih zadolžitev pa zlahka ugotovljive.

Če pri tem pomislimo, da je možno takoj znižati stroške dela štiridesetih odstotkov delavcev v eni enoti, lahko spodbudimo razmišljanje o tovrstnih možnostih tudi v drugih službah celotnega javnega zavoda. Tako bi verjetno prišli do sklepa, da bi lahko tudi delavci v nekaterih drugih enotah opravljali vsaj del svojih delovnih nalog na domu. Prihranek bi bil očiten, saj je moč z vsestransko uporabo računalnikov prihraniti ogromno denarja.

SKLEP

Finančna in prostorska kriza, ki obremenjujeta tudi Radiotelevizijo Slovenija, sta dolgoročno brez dvoma rešljivi. Opisano razmišljanje o reševanju krize javnega zavoda v Oddelku za arhiviranje in dokumentacijo je samo droben in konkreten primer (predlog) začetka reševanja finančnih in prostorskih težav. V prihodnje naj bi Oddelk za arhiviranje in dokumentacijo dobil dodatne delovne prostore, vendar si verjetno v tem trenutku nihče ne drzne napovedati, kdaj bo RTV Slovenija začel z gradnjo novega prizidka, po drugi strani pa vidimo, da je moč prostorski problem rešiti brez dodatnih investicij, pa še prihranili bi nekaj denarja, ne da bi pri tem kakor koli spremenili tako kvaliteto kot kvantiteto dela. Glede na vsebino dela dokumentalistov na domu pa bi odpadel tudi strah delodajalca, da bi izgubil nadzor na delom delavca, prav tako bi odpadla možnost za neupoštevanje delodajalčevih navodil.

Čisto na koncu pa še retorični vprašanji: Zakaj vztrajamo pri takšni organizaciji dela v televizijski dokumentaciji? Ali tudi v večjih in razvitejših deželah ne delajo prav nič drugače?

TEMELJNI POJMI:

Arhiv (gr.) - urejena zbirka listin in spisov; arhivski, ki se tiče arhiva, **arhivar** - kdor dela v arhivu ali ga vodi (Leksikon Cankarjeve založbe, nova izdaja, Ljubljana 1988, stran 50.)

Arhivar - strokovni uslužbenec v arhivu (Slovar slovenskega knjižnega jezika, prva knjiga, Ljubljana 1979, stran 62.)

Arhivistika - veda o arhivskem gradivu in arhivski dejavnosti (Veliki splošni leksikon, Državna založba Slovenije, Ljubljana 2006, stran 202.)

Dokument (lat.) - dokaz, pisno potrdilo ali dokazilo o nekem dejstvu; **dokumentaren** - na dokumentih zasnovan; **dokumentirati** - izpričati, potrditi z listino; **dokumentiranje** - zbiranje, urejevanje in registriranje dokumentov in drugega gradiva za arhiv ali sprotno uporabo

Dokumentacija (lat.) - 1. zbrani in urejeni dokumenti, 2. prostor, kjer so shranjeni dokumenti (Leksikon Cankarjeve založbe, nova izdaja, Ljubljana 1988, stran 209.)

Dokumentacija (lat.) - zbirka, ureditev in obdelava (tudi reproduciranih) dokumentov; za dokumentacijske centre veljajo: arhivi, muzeji in znanstvene knjižnice (Veliki splošni leksikon, Državna založba Slovenije, Ljubljana 2006, stran 895.)

Dokumentalist - kdor opravlja dokumentacijo (Slovar slovenskega knjižnega jezika, prva knjiga, Ljubljana 1979, stran 448.)

VIRI IN LITERATURA:

- Gačanovič A. in Kontarščak K. A.: *Delo na domu in e-delo*, Maribor 2006.
- Korpič - Horvat, E.: *Delo na domu kot oblika rednega delovnega razmerja, Podjetje in delo*, št. /1995, Ljubljana 1995.
- Mohorič, D.: *Kako delo na domu ureja zakon*, *Svetovalec*, št. 24, *Gospodarski vestnik*, Ljubljana 2002.
- Mowat, B., et alri: *Delo na domu*, PCMG, Ljubljana 2001.
- *Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo ter o postopku priglasitve teh del* (Uradni list RS, št. 30/2002).
- *Zakon o delu na domu* (Uradni list SRS, št. 30/61 s spremembami in dopolnitvami).
- [Http://www.homebusiness.com](http://www.homebusiness.com).
- [Http://www.usahomebusiness.com](http://www.usahomebusiness.com).
- [Http://www.homeworks.com](http://www.homeworks.com).
- [Http://mid.gov.si](http://mid.gov.si).
- [Http://www.davkoplacevalci.com](http://www.davkoplacevalci.com).
- [Http://www.homeworks.com](http://www.homeworks.com).

V angleškem jeziku se najde tudi, kar nekaj spletnih naslovov kjer so dostopne ideje in napotki za učinkovito delo na domu.

SUMMARY

DOCUMENTALISTS PARTLY WORK FROM HOME

In the near future there will be a greater and a more rational use of computers in the work process. One of the areas where it is possible and more rational to use a personal computer now, is definitely a archiving various archives.

The first test attempts of working at home have shown that documentalists could carry out most of their work from their homes. The employer would thus reduce the cost of the work process (travel costs, heating, workplace, etc.). The latter should apply especially today - in time of a general financial and economy crisis. To illustrate, the author described the formation of archives in the case of the weekly magazine *Tednik*. This is recorded material, which is very popular among clients. The fact is that all archivists have home computers and Internet connection. Documentalists do not deal with classified information that might be forwarded to unauthorized persons. RTV Slovenia is a public institution which operates for the benefit of all citizens and does not hide anything from the public. Thus, the realization of this proposal requires only a decision of the television's management - to allow documentalists to work from home for three weeks each month. There are no additional costs. Also, there is no dilemma whether employees could escape the control of their superiors, because they must submit a monthly report, which can be verified easily - to check what they have done at home, both in terms of quantity and quality. So, what are we waiting for?

reklama